

Målbeskrivelse for speciallægeuddannelsen i retsmedicin

**Sundhedsstyrelsen
Dansk Selskab for Retsmedicin
September 2012**

Målbeskrivelse for speciallægeuddannelsen i retsmedicin

Redaktion

Sundhedsstyrelsen
Islands Brygge 67
2300 København S

Emneord: Målbeskrivelse, speciallægeuddannelsen, speciale, retsmedicin

Kategori: Vejledning

Sprog: Dansk

URL: <http://www.sst.dk>

Versionsdato: September 2012

Format: pdf

Udgivet af: Sundhedsstyrelsen

1. Forord

I henhold til § 2 i bekendtgørelse nr. 1257 af 25. oktober 2007 om uddannelse af speciallæger godkender Sundhedsstyrelsen målbeskrivelser for de lægelige specialer. Målbeskrivelserne angiver de teoretiske og praktisk-kliniske kompetencer, som kræves for at opnå tilladelse til at betegne sig som speciallæge i det enkelte speciale.

Målbeskrivelserne for de lægelige specialer udarbejdes i tæt samarbejde med de videnskabelige selskaber.

Målbeskrivelsen for speciallægeuddannelsen i retsmedicin er udarbejdet i samarbejde med Dansk Selskab for Retsmedicin.

Uddannelse og Autorisation
Sundhedsstyrelsen

September 2012

2. Indholdsfortegnelse

1.	Forord	3
2.	Indholdsfortegnelse.....	4
3.	Indledning	5
4.	Den generelle del	6
5.	Den specialespecifikke del.....	7
1.1	Beskrivelse af specialet.....	7
1.2	Beskrivelse af uddannelsens overordnede forløb	7
1.3	Introduktionsuddannelse	7
1.3.1	Formål.....	7
1.3.2	Kompetencer	8
1.3.3	Læringsstrategier og metoder til kompetencevurdering	8
1.3.4	Liste med specialets obligatoriske kompetencer.....	8
1.3.5	Kurser.....	13
1.4	Hoveduddannelsen	13
1.4.1	Formål.....	13
1.4.2	Kompetencer	13
1.4.3	Læringsstrategier og metoder til kompetencevurdering	13
1.4.4	Liste med specialets obligatoriske kompetencer.....	13
1.4.5	Kurser.....	25
1.4.6	Obligatoriske specialespecifikke kurser	25
1.4.7	Obligatorisk forskningstræning	27
6.	Dokumentationsdel	28
1.5	Logbog for introduktionsuddannelsen	29
1.5.1	Obligatoriske kompetencer	29
1.5.2	Obligatoriske kurser.....	31
1.5.3	Attestation for godkendte ansættelser	31
1.6	Logbog for hoveduddannelsen	32
1.6.1	Obligatoriske kompetencer	33
1.6.2	Obligatoriske kurser i hoveduddannelsen	37
1.6.3	Attestation for gennemført forskningstræning	39
1.6.4	Attestation for godkendte ansættelser	39
7.	Nyttige links.....	40
1.7	Generelle links	40
1.8	Specialespecifikke links.....	40

3. Indledning

I henhold til § 2 i Sundhedsstyrelsens bekendtgørelse nr. 1257 af 25. oktober 2007 (med senere tilføjelser) om uddannelse af speciallæger godkender Sundhedsstyrelsen målbeskrivelserne for de lægelige specialer.

Målbeskrivelserne præciserer de minimumskompetencer, der skal opnås og godkendes i løbet af lægens uddannelse til speciallæge.

De videnskabelige selskaber har en naturlig faglig interesse i at sikre, at kompetencerne i målbeskrivelserne er relevante og opdaterede, dels i forhold til den faglige udvikling i specialerne og dels baseret på den erfaring, der opnås under anvendelsen af målbeskrivelser og uddannelsesprogrammer i uddannelsesforløbene.

Der udarbejdes adskilte målbeskrivelser for specialespecifikke introduktionsforløb og hoveduddannelsesforløb.

4. Den generelle del

Der knytter sig en række lovmæssige regler og begreber til speciallægeuddannelsen som er ens for alle målbeskrivelser, på tværs af specialer og for introduktions- og hoveduddannelserne.

På [Sundhedsstyrelsens hjemmeside](#) er den danske speciallægeuddannelse nærmere beskrevet, herunder lovgrundlag, organisation, opbygning, aktører, terminologi med mere.

5. Den specialespecifikke del

Denne del af målbeskrivelsen beskriver specialet, de kompetencer der som minimum skal opnås samt specialets anbefalinger til læringsstrategier og fastlagte obligatoriske metoder til kompetencevurdering. Ligeledes beskrives de obligatoriske specialespecifikke kurser og forskningstræning. Denne del er udarbejdet af specialets videnskabelige selskab, som også er ansvarlig for revision i henhold til Sundhedsstyrelsens vejledning om udarbejdelse og revision af målbeskrivelse.

1.1 Beskrivelse af specialet

Retsmedicin er et diagnostisk og vurderende speciale, der overvejende har myndighedsopgaver med justitsvæsenet som hovedaftager. Specialet kræver viden og færdigheder inden for retspatologi, personundersøgelsesteknik og sporsikring, kriminalteknik, patologisk anatomi og histologi, obduktionsteknik, retskemi, retsgenetik, retsanthropologi samt erklæringsudformning.

Specialets erklæringer og undersøgelser danner basis for politiets efterforskning og grundlag for de efterfølgende juridiske og sociale vurderinger.

Retspatologi omfatter findestedsundersøgelser, det vil sige undersøgelser af mistænkelige dødsfald på findestedet, samt retslægelige ligsyn og obduktioner. Ved de retslægelige obduktioner er det retsmedicinerens opgave at belyse årsagssammenhænge og afklare døds måde og dødsårsag samt sikre dokumentation.

Klinisk retsmedicin omfatter den retslægelige undersøgelse af voldsofre, herunder personer udsat for drabsforsøg, vold, voldtægt, børnemishandling, incest og tortur, samt personer som er mistænkt eller sigtet for en kriminel handling. Retsmedicinerens opgave er at sikre dokumentation af læsioner, sporsikring og vurdering af læsioners opståelses måde og farlighed. Arbejdet foregår i samarbejde med politiets kriminalteknikere og andre fagpersoner med ansvar for pleje og behandling.

Retsmedicinere optræder som ekspertvidner i retten.

Enhver retsmedicinsk undersøgelse afsluttes med udfærdigelse af en erklæring til retslig brug eller til brug for forskellige myndigheders sagsbehandling.

Speciallæger i retsmedicin er ansat ved de retsmedicinske institutter ved Københavns Universitet, Aarhus Universitet og Syddansk Universitet. Med tilknytningen til universiteterne følger arbejdsopgaver inden for forskning og undervisning af lægestuderende.

1.2 Beskrivelse af uddannelsens overordnede forløb

Speciallægeuddannelsen i retsmedicin består af introduktionsuddannelse og efterfølgende hoveduddannelse.

Introduktionsuddannelsen varer 1 år med ansættelse på et retsmedicinsk institut. Introduktionsuddannelsen omfatter de mere basale kompetencer inden for retspatologi, klinisk retsmedicin og patologisk anatomi. Introduktionsforløbet giver den uddannelsessøgende indblik i faget. Vurdering af den uddannelsessøgende læges egnethed i specialet foretages undervejs i ansættelsen, senest ved afslutningen af introduktionsuddannelsen. For ansættelse i introduktionsstilling skal tilladelse til selvstændigt virke som læge være opnået.

Hoveduddannelsen varer 4 år med ansættelser, der tilsammen sikrer, at målbeskrivelsens kompetencer opfyldes. Uddannelsen foregår gennem ansættelse i godkendte forløb, hvoraf 1 ½ år foregår på et patologisk institut og 2 ½ år på et retsmedicinsk institut. Under hoveduddannelsen læres den relevante og mere organspecifikke del af patologien samt en specifik oplæring i den kliniske retsmedicin og de forskellige undersøgelsestyper og teknikker relateret hertil.

I hoveduddannelsen indgår generelle kurser, teoretiske specialespecifikke kurser (6 uger) og forskningstræning (20 dage).

1.3 Introduktionsuddannelse

1.3.1 Formål

Formålet med introduktionsuddannelsen er at:

1) Den uddannelsessøgende læge i forløbet skal opnå basale færdigheder i lægeligt retsmedicinsk arbejde, opnå indsigt i muligheder for fremtidigt arbejde indenfor specialet og blive sig bevidst om egne evner hertil samt

2) Forberede den uddannelsessøgende læge til hoveduddannelsen således at overgangen mellem de to forløb bliver gnidningsfri.

1.3.2 Kompetencer

De enkelte kompetencer, som skal vurderes, er her beskrevet, så det fremgår hvilke af de 7 lægeroller, der indgår i kompetencen. Det er desuden beskrevet, hvilket niveau kompetencen skal mestres på, når den kan endeligt godkendes. Ved formulering af en kompetence, vælges det aktionsverbum, der tydeligst beskriver hvordan kompetencen skal opnås. Der er angivet anbefalede læringsstrategier, som afdelingen kan vælge mellem. Derimod er den/de anførte metode(r) til kompetencevurdering obligatoriske. Hermed bliver disse landsdækkende, så det er ens hvordan kompetencen vurderes uanset hvor lægen uddannes og vurderes.

1.3.3 Læringsstrategier og metoder til kompetencevurdering

Det daglige retsmedicinske arbejde er tilrettelagt på en sådan måde, at en række læringsstrategier og vurderingsmetoder indgår som fast arbejdsgang i så godt som alle procedurer indenfor faget.

For eksempel vil et obduktionsresultat altid blive gennemgået med en supervisor (speciallæge i retsmedicin) inden selve obduktionen kan afsluttes. Resultatet af de efterfølgende supplerende undersøgelser vil også blive konfereret hhv. gennemgået med supervisor inden konklusionen af disse kan drages. Den efterfølgende erklæringsskrivning vil ligeledes blive gennemlæst og gennemgået af supervisor inden denne underskrives af begge og sendes til rekurrenten. Denne praksis gør sig også gældende for personundersøgelser. Bedømmelse af den uddannelsessøgendes viden, færdigheder og holdninger sker således i en struktureret form og på meget tæt hold i det daglige arbejde.

1.3.4 Liste med specialets obligatoriske kompetencer

Denne liste angiver de kompetencer lægen som minimum skal besidde ved endt uddannelse, med konkretisering af kompetencen, de anbefalede læringsstrategier og de(n) valgte obligatoriske metoder til kompetencevurdering. Kompetencerne og de tilknyttede vurderingsmetoder konkretiseres ved anvendelse af kompetencekort eller anden konkret vejledning, hvor det bl.a. tydeliggøres hvilke af de 7 roller, der indgår (angivet med [kantede parenteser]). Kompetenceopnåelsen kan inddeles i forskellige delniveauer, og dette understøttes i kompetencekortet.

Anvendte begreber og deres forkortelser:

Læring:

Læringsstrategier

Dbm:	Dobbeltmikroskopi
Dem:	Demonstration af procedurer overfor den uddannelsessøgende
Fæt:	Færdighedstræning
Kur:	Deltagelse i kursus
Ses:	Selvstudie
Sup:	Supervision under det daglige arbejde

Kompetencevurderingsmetoder

360°:	360°-evaluering
Aud:	Audit
Kgk:	Kursusgodkendelse
Sob:	Struktureret observation
Ssa:	Struktureret samtale

Nr.	Kompetence hhv. konkretisering af kompetence	Lærings-strategier	Vurderings-metoder
1	Kan udføre en retslægelig personundersøgelse i hyppigt forekommende sager, herunder ofre for voldshandlinger, inkl. voldtægt, og undersøgelse af sigtede		
1.1	Kan modtage rekvisition af personundersøgelse, herunder sikre de nødvendige oplysninger fra politi og sundhedsvæsen og træffe aftale om, hvorvidt Kriminalteknisk Center skal deltage [1, 2, 3, 4]	Sup, Ses	Ssa
1.2	Kan redegøre for, hvordan man skal forholde sig til personer, som modsætter sig undersøgelse [1, 2, 3, 7]	Sup, Ses	Ssa
1.3	Kan afgøre om formalia er overholdt, herunder sikre samtykke fra undersøgte, forældremyndighedsindehaver, sociale myndigheder i relevante tilfælde [1, 2, 3, 4, 7]	Ses, Sup	Ssa
1.4	Kan optage en retsmedicinsk anamnese fra undersøgte [1, 2, 3]	Sup	Aud
1.5	Kan observere og beskrive den undersøgtes fysiske og psykiske tilstand, herunder medicin, alkohol og stofpåvirkning og akutte behandlingskrævende psykiatriske tilstande af særlig retsmedicinsk relevans [1, 2, 3]	Sup	Au
1.6	Kan varetage sikring af undersøgtes beklædning [1, 2, 3]	Sup	Aud
1.7	Kan udføre en objektiv, retsmedicinsk undersøgelse, herunder systematisk læsionsbeskrivelse, opmåling, nummerering, skitsetegning og digital fotooptagelse [1, 2, 3]	Dem, Sup,	Aud
1.8	Kan udføre en retsmedicinsk undersøgelse af kønsorganerne hos voksne ofre for voldtægt [1, 2, 3]	Dem, Sup, Fæt	Sob
1.9	Kan beskrive hvorledes man udfører en hulrumsundersøgelse, dvs. undersøge rektum og vagina for narkotika eller lignende fremmedlegemer, herunder vide, at dette ikke må ske under tvang [1, 2, 7]	Ses	Ssa
1.10	Kan udtage prøver ved personundersøgelser, herunder negleskrab, hårprøver, blod- og urinprøver, retsgenetiske referenceprøver, aftørring af hud og slimhinder til retsgenetisk undersøgelse, podning for kønssygdomme og graviditetstest [1, 2, 3]	Dem, Sup, Ses, Fæt	Sob
2	Kan foretage en retslægelig obduktion i ukomplicerede sager		
2.1	Kan afgøre om sundhedslovens betingelser er overholdt [1, 7]	Ses, Sup	Ssa
2.2	Kan afgøre om alle nødvendige forhåndsoplysninger foreligger fra fx politirapport, hospitalsjournal og tandoplysninger [1]	Ses, Sup	Ssa

Nr.	Kompetence hhv. konkretisering af kompetence	Læringsstrategier	Vurderingsmetoder
2.3	Kan forklare sundhedspersonale og politi hvorledes liget kan sikres til obduktion, herunder at det så vidt muligt forbliver urørt, at beklædning mv. om nødvendigt medsendes til obduktionen og lignende [1, 2, 3]	Ses, Sup	Ssa
2.4	Kan demonstrere procedurer, som skal anvendes for at undgå forurening i forbindelse med obduktionen, herunder smittefare og forurening med spormateriale, herunder DNA [1]	Sup	Sob
2.5	Kan foretage en udvendig undersøgelse af et lig i forbindelse med retsmedicinsk obduktion, herunder systematisk læsionsbeskrivelse, opmåling, nummerering, skitsetegning og digital fotooptagelse [1]	Dem, Sup, Ses	Sob
2.6	Kan foretage sporsikring i form af negleskrab, hårprøver, retsgenetiske referenceprøver og aftørring af hud og slimhinder til retsgenetisk undersøgelse [1]	Dem, Sup, Ses	Sob
2.7	Kan foretage en indvendig undersøgelse, herunder demonstrere hvordan man foretager en simpel exvisceration, adskiller, udkærer og undersøger organer ved en standard-obduktion af voksne og større børn [1]	Dem, Sup, Ses	Sob
2.8	Kan udtage vævsprøver til mikroskopisk undersøgelse [1]	Dem, Sup	Sob
2.9	Kan angive indikationer for at sikre bakteriologiske og virologiske prøver, udkæring af hjertets ledningsbunt og neuropatologisk undersøgelse [1]	Dem, Sup	Ssa
2.10	Kan udtage materiale til relevante supplerende undersøgelser, herunder toksikologiske, bakteriologiske, virologiske og neuropatologiske undersøgelser [1]	Ses, Sup	Sob
3	Kan foretage en patoanatomisk makroskopisk henholdsvis mikroskopisk undersøgelse i hyppigt forekommende sager		
3.1	Kan udtage vævsprøver i forbindelse med udkæring i laboratorie [1]	Dem, Sup	Sob
3.2	Kan beskrive normalt væv makroskopisk og mikroskopisk [1]	Dem, Sup, Dbm	Aud
3.3	Kan beskrive makroskopiske og mikroskopiske forandringer ved inflammation, hypertrofi, atrofi, heling, kredsløbsforstyrrelser og neoplasier på basalt niveau [1]	Ses, Sup, Dbm	Aud
4	Kan foreslå sandsynlig dødsårsag og døds måde ud fra obduktionsfund og supplerende undersøgelser		
4.1	Kan anvende makroskopiske, mikroskopiske og retskemiske fund til at diagnosticere de i retsmedicinen hyppigt forekommende dødsårsager [1]	Ses, Sup	Aud

Nr.	Kompetence hhv. konkretisering af kompetence	Læringsstrategier	Vurderingsmetoder
5	Kan udarbejde retsmedicinske erklæring til retsligt brug i ukomplicerede sager		
5.1	Kan udforme en personundersøgelseserklæring indeholdende oplysninger om årsag til undersøgelsen, den objektive undersøgelse, materiale til supplerende undersøgelser samt udarbejde forslag til konklusion [1, 2]	Ses, Dem, Sup	Aud
5.2	Kan udforme en obduktionserklæring og en supplerende erklæring [1, 2]	Ses, Dem, Sup	Aud
5.3	Kan formulere en histologisk beskrivelse under supervision [1, 2]	Ses, Dem, Sup	Ssa
6	Kan formidle information angående en aktuel sag		
6.1	Kan formidle oplysninger, fund og konklusioner indsamlet jf. målbeskrivelsens pkt. 1-5 til politi, supervisor og konferencer [1, 2, 3, 6]	Sup	360°
7	Kan kommunikere med undersøgte og pårørende		
7.1	Kan formidle information relevant for den aktuelle sag, i det omfang det er muligt af hensyn til politiets efterforskning og indenfor tavshedspligtens rammer, til undersøgte og pårørende [1, 2, 3]	Ses, Sup	Ssa
7.2	Kan udvise empati og lægelig omsorg for undersøgte og pårørende [1, 2, 3]	Sup	Sob
8	Kan tilrettelægge opgaver i samarbejde med andre personalegrupper		
8.1	Kan tilrettelægge egne opgaver og arbejdsgange hensigtsmæssigt [2, 4]	Sup	Sob
8.2	Kan samarbejde med medarbejdere på afdelingen og eksterne samarbejdspartnere [2, 3, 4]	Sup	360°
8.3	Kan deltage i mindre arbejdsgrupper, planlægning af aktiviteter f.eks. vagtplanlægning, undervisningsplanlægning el.lign. [2, 3, 4]	Sup	Sob
9	Kan praktisere afdelingens sikkerheds- og hygiejneinstruks [1, 5]		
9.1	Kan være opmærksom på eget og andres arbejde så afdelingens sikkerheds- og hygiejneinstrukser overholdes [1, 5]	Sus	Sob

Nr.	Kompetence hhv. konkretisering af kompetence	Lærings-strategier	Vurderings-metoder
10	Kan beskrive retsmedicinerens rolle ved ulykkes- og skadesforebyggelse [1, 2, 5, 6, 7]	Ses, Sup	Ssa
11	Kan anvende videnskabelige publikationer i det daglige arbejde [1, 2, 6, 7]		
11.1	Kan vælge videnskabelige publikationer relevante for aktuelle sager og anvende informationerne [1, 2, 6, 7]	Ses, Sup	Ssa
11.2	Kan fremlægge emner fra videnskabelige publikationer ved for eksempel møder eller journalclubs [1, 2, 6, 7]	Ses, Sup	Sob
12	Kan udføre arbejdet i henhold til love og andre forordninger		
12.1	Kan praktisere efter regler som gælder for lægers arbejde generelt, herunder "Sundhedsloven", "Bekendtgørelse om lægers adgang til at konstatere dødens indtræden, foretage ligsyn, udstede dødsattest og foretage obduktion", "Vejledning om ligsyn, indberetning af dødsfald til politiet og dødsattester m.v." og "Vejledning om udfyldelse og indberetning af dødsattester" eller den til enhver tid gældende tilsvarende lovgivning [1, 6, 7]	Ses, Sup	Sob
12.2	Kan praktisere i henhold til love og andre forordninger, med særlig betydning for retsmedicineres arbejde, herunder "Cirkulæreskrivelse om foretagelse af lovmæssig obduktion i tilfælde af dødsfald, der må antages at stå i forbindelse med misbrug af euforiserende stoffer", "Vejledning til politiet om ligsyn, obduktion og transplantation m.v." og "Cirkulære om foretagelse af retslægelige ligsyn og obduktioner m.v." eller den til enhver tid gældende tilsvarende lovgivning [1, 6, 7]	Ses, Sup	Sob
13	Kan udøve omhu og samvittighedsfuldhed i arbejdet som retsmediciner		
13.1	Kan varetage forløbet af egne sager og sikre kvaliteten af disse samt være bevidst om egne begrænsninger og handle derefter [7]	Ses, Sup	360°

1.3.5 Kurser

Introduktionsuddannelsen indeholder de af Sundhedsstyrelsen fastsatte [obligatoriske kurser](#), herunder:

- Kursus i klinisk vejledning

1.4 Hoveduddannelsen

1.4.1 Formål

Formålet med hoveduddannelsen er at den uddannelsessøgende:

- 1) skal opnå sikkerhed i rollen som retsmedicinere i feltet mellem sundhedsplejen og retsplejen, herunder være bevidst om de særlige etiske og moralske udfordringer som arbejdet som retsmedicinere stiller,
- 2) blive bevidst om og handle på pligten i hele forløbet af det professionelle virke, at vedligeholde og udvide den viden samt de færdigheder og etiske overvejelser, som er nødvendige for at kunne arbejde på et højt professionelt niveau, samt
- 3) kunne varetage en retsmediciners arbejdsopgaver på et sådant niveau, at denne kan arbejde selvstændigt under de mest almindelige forhold.

1.4.2 Kompetencer

De enkelte kompetencer, som skal vurderes, er her beskrevet, så det fremgår hvilke af de 7 lægeroller, der indgår i kompetencen. Det er desuden beskrevet, hvilket niveau kompetencen skal mestres på, når den kan endeligt godkendes. Ved formulering af en kompetence vælges det aktionsverbum, der tydeligst beskriver hvordan kompetencen skal opnås. Der er angivet anbefalede læringsstrategier, som afdelingen kan vælge mellem. Derimod er den/de anførte metode(r) til kompetencevurdering obligatoriske. Hermed bliver disse landsdækkende, så det er ens hvordan kompetencen vurderes uanset hvor lægen uddannes og vurderes.

1.4.3 Læringsstrategier og metoder til kompetencevurdering

Det daglige retsmedicinske arbejde er tilrettelagt på en sådan måde, at en række læringsstrategier og vurderingsmetoder indgår som fast arbejdsgang i så godt som alle procedurer indenfor faget.

For eksempel vil et obduktionsresultat altid blive gennemgået med en supervisor (speciallæge i retsmedicin) inden selve obduktionen kan afsluttes. Resultatet af de efterfølgende supplerende undersøgelser vil også blive konfereret hhv. gennemgået med supervisor inden konklusionen af disse kan drages. Den efterfølgende erklæringsskrivning vil ligeledes blive gennemlæst og gennemgået af supervisor inden denne underskrives af begge og sendes til rekvirenten. Denne praksis gør sig også gældende for personundersøgelser.

Bedømmelse af den uddannelsessøgendes viden, færdigheder og holdninger sker således på meget tæt hold i det daglige arbejde.

1.4.4 Liste med specialets obligatoriske kompetencer

Denne liste angiver de kompetencer speciallægen som minimum skal besidde, med konkretisering af kompetencen, de anbefalede læringsstrategier og de(n) valgte obligatoriske metoder til kompetencevurdering. Kompetencerne og de tilknyttede vurderingsmetoder konkretiseres ved anvendelse af kompetencekort eller anden konkret vejledning, og der angives link til disse. I denne tekst skal det tydeliggøres hvilke af de 7 roller, der indgår. Kompetenceopnåelsen kan evt. inddeles i forskellige sværhedsgrader, med angivelse af delniveau.

Nr	Kompetence hhv. konkretisering af kompetence	Lærings-strategier	Vurderings-metoder
1	Har rutine i at gennemføre en retslægelig personundersøgelse		
1.1	Kan gennemføre en retslægelig personundersøgelse i komplicerede sager, herunder ildspåttelser, sædelighedsforbrydelser mod børn, ofre i børnemishandlingssager og torturofre [1, 2, 3, 7]	Ses, Sup, Dem	Sob
1.2	Kan modtage rekvisition af personundersøgelse, herunder sikre de nødvendige oplysninger er til stede og kan udlede om særligt personale skal deltage [1, 2, 3, 7]	Ses, Sup	Ssa
1.3	Kan vælge hvor og hvornår undersøgelsen bør udføres [1]	Sup	Ssa
1.4	Kan forholde sig til personer, som modsætter sig undersøgelse [1, 2, 3, 7]	Ses, Kur	Ssa
1.5	Kan indhente og sammenholde lægefaglige oplysninger fra alle dele af sundhedssektoren [1, 2, 3, 7]	Ses, Sup	Aud
1.6	Har rutine i at undersøge, beskrive og dokumentere læsioner [1]	Sup	Sob
1.7	Har rutine i at vurdere læsionsmekanismer, farlighed, mén-grad, alder, komplikationer og konkludere ud fra fundene[1]	Sup	Sob
1.8	Kan udføre en fotokolposkopisk undersøgelse af genitalier af børn og voksne og fortolke resultaterne [1, 2, 3, 7]	Sup	Sob
1.9	Kan anvende fotokolposkopi eller anden lignende teknologi til at dokumentere særlige læsioner [1]	Sup	Sob
1.10	Kan kontakte og informere offentlige myndigheder og socialvæsenet i forbindelse med børn udsat for overgreb eller fare herfor, herunder inddrage særlige socialpædiatriske forhold [1, 2, 7]	Sup, Kur	Ssa
2	Kan redegøre for grundlæggende forhold om vanrøgt, sult og prisgivelse		
2.1	Kan forklare de retsmedicinske, juridiske og etiske forhold ifm vanrøgt, sult og prisgivelse i alle aldre [1, 7]	Ses, Kur	Kgk
3	Har rutine i at fortage en retslægelig obduktion		
3.1	Kan udføre ukomplicerede obduktioner selvstændigt [1, 2, 4, 7]	Sup	Sob

Nr	Kompetence hhv. konkretisering af kompetence	Lærings- strategier	Vurderings- metoder
4	Kan foretage en retslægelig obduktion i komplicerede sager		
4.1	Kan sikre de nødvendige oplysninger og heraf udlede om særligt personale skal deltage [1, 2, 3, 7]	Ses, Sup	Aud
4.2	Kan beskrive særlige postmortelle forandringer, herunder spor efter insekt- og dyreaktivitet, mumifikation og adipocire [1]	Ses, Sup	Sob
4.3	Kan undersøge et lig for spor med anvendelse af særlig belysning [1]	Ses, Sup	Sob
4.4	Kan i samarbejde med kriminaltekniker varetage sikring af særlige spor, herunder fibre, krudtsværtning, spor efter flygtige væsker og lakpartikler ved flugtbilistsager samt instruere denne i hvilken billedokumentation der skal sikres mhp senere retslig brug [1, 2, 3, 7]	Sup	Sob
4.5	Kan udføre en spæd- og småbarnsobduktion under supervision [1,2, 3, 7]	Ses, Sup	Sob
4.6	Kan forklare og instruere i hvordan halscolumna undersøges ved mistanke om traumatisk subarachnoidal blødning [1, 2]	Ses, Sup	Sob
4.7	Kan forklare og instruere i hvordan materiale til undersøgelse for retinale blødninger ved shaken baby-syndrom udtages [1, 2]	Ses, Sup	Ssa
5	Kan undersøge, beskrive og dokumentere læsioner i retsmedicinske sager		
5.1	Kan redegøre for en overordnet inddeling af læsioner efter f.eks. opståelsesmåde, -situation eller -sted [1]	Ses, Sup	Ssa
5.2	Har rutine i at undersøge, beskrive og dokumentere læsioner [1]	Ses, Sup	Sob
5.3	Kan forklare læsionsmekanismer, herunder deres betydning for vurdering af traumets retning og kraft [1]	Ses, Sup	Ssa
5.4	Kan forklare om komplikationer til læsioner, herunder forblødning, embolier, infektioner, organsvigt o.lign. [1]	Ses, Sup	Ssa
6	Kan redegøre for de billeddiagnostiske undersøgelser som er anvendelige i retsmedicinskt arbejde til vurdering af patologiske og traumatiske forandringer		
6.1	Kan anvende viden om undersøgelsesteknikker i forhold til patologiske og traumatiske forandringer [1]	Sup, Kur	Sob
6.2	Kan forklare teorien bag CT-skanning, herunder principperne for 3D-rekonstruktioner og volumenestimer [1]	Kur	Kgk

Nr	Kompetence hhv. konkretisering af kompetence	Lærings-strategier	Vurderings-metoder
6.3	Har rutine i at vurdere læsioners opståelsesmåde, alder og farlighed [1]	Ses, Sup	Sob
7	Kan obducere personer udsat for voldsrelaterede traumer (slag, spark, stik, skud o.lign)		
7.1	Kan vurdere læsioners betydning for døds måden ud fra deres type (skarp, stump), placering og fordeling (slagsmåls læsioner, tumlelæsioner, afværgelæsioner, selvpåførte læsioner) [1]	Ses, Sup	Sob
7.2	Kan vurdere læsionsmekanismer for stumpe hhv. penetrerende traumer opstået i forbindelse med voldshandlinger, herunder typer, ætiologi og patogenese [1]	Ses, Sup	Sob
7.3	Kan opdage aftryk med mønstertegning af f.eks. gerningsvåben eller andre karakteristika og vurdere deres retsmedicinske betydning [1]	Ses, Sup	Sob
8	Kan obducere personer omkommet i forbindelse sædelighedsforbrydelser		
8.1	Kan forklare karakteristika for læsioner opstået i forbindelse med sædelighedsforbrydelser [1]	Ses, Sup	Ssa
9	Kan obducere personer omkommet ved højenergitraumer		
9.1	Kan på basalt niveau redegøre for biomekanik og læsionsmønstre ved forskellige højenergitraumer [1]	Ses, Sup	Ssa
9.2	Er rutineret i at udføre obduktion af dræbte ved højenergitraumer og vurdere dødsårsag og døds måde [1, 2, 3]	Ses, Sup	Sob
9.3	Kan opdage fund af særlig betydning for identifikationen af ulykkesbilen i sager involverende flugtbilister [1, 2, 3]	Ses, Sup	Sob
9.4	Kan på basalt niveau redegøre for biomekaniske mekanismer ved skud- og eksplosionstraumer samt om våben- og ammunitionstyper [1]	Ses, Sup	Ssa
9.5	Kan forklare principperne for kriminaltekniske undersøgelser ved skudsager [1]	Ses, Sup	Ssa
9.6	Kan vurdere skudlæsioner [1]	Ses, evt. Sup	Sob
9.7	Kan forklare de grundlæggende mekanismer ved opståen af eksplosionslæsioner [1]	Ses, evt. Sup	Ssa
9.8	Kan udføre findestedsundersøgelse og efterfølgende obduktion med bestemmelse af skudafstand og –vinkel og konkludere	Ses, Sup	Sob

Nr	Kompetence hhv. konkretisering af kompetence	Lærings-strategier	Vurderings-metoder
	<i>herpå [1, 2, 3, 7]</i>		
10	Kan obducere personer omkommet ved mekanisk kvælning		
10.1	<i>Kan obducere en person omkommet af mekanisk kvælning [1]</i>	<i>Ses, Sup</i>	<i>Sob</i>
11	Kan obducere personer omkommet ved temperaturpåvirkning og brand		
11.1	<i>Kan redegøre for obduktionsfund hos personer, som er omkommet af hypo- hhv. hypertermi [1]</i>	<i>Ses, Sup</i>	<i>Ssa</i>
11.2	<i>Kan obducere personer omkommet ved brand, herunder vurdere almindeligt forekommende artefakter og om den omkomne har været i live under branden [1]</i>	<i>Ses, Sup</i>	<i>Sob</i>
12	Kan obducere personer omkommet ved dødsfald i forbindelse med elektricitet		
12.1	<i>Kan redegøre for obduktionsfund ved elektricitetsdødsfald [1]</i>	<i>Ses, Sup</i>	<i>Ssa</i>
13	Kan obducere personer omkommet ved drukning og redegøre for dykkerdødsfald		
13.1	<i>Kan obducere personer omkommet ved drukning [1]</i>	<i>Ses, Sup</i>	<i>Sob</i>
13.2	<i>Kan redegøre for forhold specifikke for vurderingen af dødsfald i forbindelse med dykning [1]</i>	<i>Ses, Sup</i>	<i>Ssa</i>
14	<i>Kan undersøge, beskrive og dokumentere læsioner i forhold specifikke for vurdering af dødsfald ifm fastholdelse (anholdelse, tvangsfiksering)</i>		
14.1	<i>Kan redegøre for forhold særlige for dødsfald i forbindelse med fastholdelse/fiksering [1]</i>	<i>Ses, Sup</i>	<i>Sob</i>
15	Er rutineret i at obducere personer omkommet ved forgiftning		
15.1	<i>Kan redegøre for forhold særlige for dødsfald i forbindelse forgiftning [1]</i>	<i>Ses, Sup</i>	<i>Ssa</i>
15.2	<i>Kan sikre materiale til undersøgelse for flygtige stoffer [1]</i>	<i>Ses, Sup</i>	<i>Sob</i>

Nr	Kompetence hhv. konkretisering af kompetence	Lærings-strategier	Vurderings-metoder
15.3	Kan anvende obduktionsfund ved vurdering af forgiftningstyper [1]	Ses, Sup	Aud
16	Kan redegøre for læsionspatologi og forhold specifikke for vurderingen af dødsfald i forbindelse med graviditet og fødsel		
16.1	Kan henføre obduktionsfund til forhold som kan have forvoldt moderens og/eller fosterets/barnets død under graviditeten eller i forbindelse med fødslen [1]	Ses, Sup	Ssa
16.2	Kan redegøre for principperne for at afgøre om et dødfundet foster var i live ved fødslen [1]	Ses, Sup	Ssa
17	Kan undersøge, beskrive og dokumentere læsioner og forhold specifikke for vurderingen af dødsfald ved behandlingsfejl (fejl, forsømmelse eller ulykkelig hændelse i forbindelse med behandling eller forebyggelse af sygdom)		
17.1	Kan på baggrund af billeddiagnostisk materiale vurdere placeringen af katetre, sonder m.v. [1, 2, 3]	Ses, Sup	Sob
17.2	Kan anvende journalmateriale og procedurebeskrivelser/-teknikker omhandlende specielle behandlingsformer [1, 2, 3]	Ses, Sup	Aud
17.3	Kan vurdere om dødsfald er forårsaget af sygdom, behandlingsfejl eller komplikation hertil [1]	Ses, Sup	Aud
18	Kan vurdere børnedødsfald, herunder pludselig, uventet spædbarnsdød og dødsfald årsaget af kongenitte misdannelser		
18.1	Kan redegøre for særlige forhold omkring pludselig, uventet spædbarnsdød (SIDS) [1]	Ses, Sup	Ssa
18.2	Kan redegøre for de almindeligste kongenitte sygdomme, herunder kongenitte hjertesygdomme [1]	Ses, Sup	Ssa
19	Kan anvende grundlæggende viden om psykopatologien hos hyppigt forekommende ofre og gerningsmænd		
19.1	Kan anvende viden om psykopatologi hos ofre og gerningsmænd [1]	Ses, Sup	Aud
19.2	Kan redegøre for retspsykiatriens rolle ved undersøgelsen af gerningsmænd, herunder principperne for udarbejdelse af en gerningsmandsprofil [1]	Sup, Kur	Kgk
19.3	Kan forklare grundlæggende psykopatologi blandt personer som urigtigt angiver sig udsat for forbrydelser, fx ved at indgive falsk anmeldelse uden objektive holdepunkter herfor eller personer med selvpåført legemsskade (patomimi), herunder Münchhausen-syndrom [1]	Ses, Kur	Kgk

Nr	Kompetence hhv. konkretisering af kompetence	Lærings-strategier	Vurderings-metoder
19.4	Kan anvende viden om akutte psykiatriske tilstande, herunder lovgrundlaget for tvangsbehandling [1, 2, 3]	Kur	Kgk
19.5	Kan forklare grundlæggende kriminologiske forhold, herunder bl.a. kriminel menneskelig adfærd, socialt afvigende adfærd i forbindelse med kriminalitet, samfundets reaktioner på kriminalitet og kriminogenese [1]	Kur	Kgk
19.6	Kan forklare om grundlæggende akutte og kroniske psykiske reaktionsmønstre hos børn udsat for overgreb [1]	Kur	Kgk
20	Kan anvende retsgenetiske data i retsmedicinske erklæringer		
20.1	Kan forklare baggrunden for, og lovgivningen omkring, det danske DNA-register [1, 2, 7]	Ses, Kur	Kgk
20.2	Kan forklare de grundlæggende principper i DNA-profilanalyse, herunder oprensning af materiale og PCR-analyse [1]	Ses, Kur	Kgk
20.3	Kan fortolke resultater af retsgenetiske analyseresultater med baggrund i prøvemateriale fra personundersøgelser såvel som obduktioner [1, 2]	Ses, Kur	Ssa
21	Kan forestå procedurer, som ikke er omfattet af beskrivelsen i introduktionsuddannelsens målbeskrivelse pkt. 1.2 ved en retslægelig obduktion i hyppigt forekommende sager		
21.1	Er rutineret i vurdering af postmortelle forandringer [1]	Ses, Sup, Kur	Sob
21.2	Er rutineret i at foretage dødstidsbestemmelse [1, 2, 3]	Ses, Sup, Kur	Sob
21.3	Kan udfylde Rigspolitiets PM-registreringsskema ved identifikationssager [1]	Ses, Sup	Aud
21.4	Er rutineret i at eksvicere og åbne kraniet hos større børn og voksne og sammensy liget efter obduktion [1]	Ses, Sup, Kur	Sob
21.5	Kan opmejsle columna og mellemøre [1]	Ses, Sup, Kur	Sob
21.6	Kan dissekere ansigtsskelet og halsens bløddede og brusk skelet [1]	Ses, Sup, Kur	Sob
22	Udføre et retslægeligt ligsyn		
22.1	Kan foretage en udvendig undersøgelse af et lig i forbindelse med et retslægeligt ligsyn [1, 2, 3]	Sup	Sob

Nr	Kompetence hhv. konkretisering af kompetence	Lærings- strategier	Vurderings- metoder
23	Kan foretage en findestedsundersøgelse		
23.1	Udviser den korrekte opførsel på et findested [1, 2, 3, 7]	Sup	Sob
23.2	Kan foretage en udvendig undersøgelse af liget på findestedet [1, 2, 3]	Sup	Sob
23.3	Kan foretage et retslægeligt ligsyn på findestedet [1, 2, 3, 7]	Sup	Sob
23.4	Kan vurdere dødstidspunktet ved bl.a. temperaturmåling [1]	Ses, Dem, Sup	Sob
23.5	Kan sammen med kriminaltekniker sikre særlige spor på liget på et findested [1, 2, 3, 7]	Kur, Dem, Sup	Sob
23.6	Kan sammen med kriminaltekniker sikre liget til retsmedicinsk obduktion [1, 2, 3, 7]	Kur, Dem, Sup	Sob
23.7	Kan udforme den, for den retsmedicinske undersøgelse, nødvendige dokumentation i form af notater om forhold på findestedet, skitsetegning og optagelse af billedokumentation[1]	Sup, Kur	Aud
23.8	Kan forklare de basale teknikker anvendt til eftersøgning og sikring af lig eller ligdele i naturen, på brandsteder el.lign. [1]	Ses, Sup, Kur	Kgk
23.9	Kan forklare principperne for ekshumering af lig på kirkegård eller fra massegrav [1]	Ses, Kur, evt. Sup	Kgk
24	Udlede dødsårsag og diagnosticere sygdomme ud fra obduktionsfund		
24.1	Kan anvende makroskopiske, mikroskopiske og retskemiske fund til at identificere hyppigt forekommende dødsårsager [1]	Ses, SUP	Sob
25	Er rutineret i at udarbejde retsmedicinske erklæringer i ukomplicerede sager		
25.1	Kan selvstændigt udforme en personundersøgelseserklæring [1, 7]	Sup, Kur	Aud
25.2	Kan selvstændigt udforme en obduktionserklæring [1, 7]	Sup, Kur	Aud
25.3	Kan selvstændigt udforme supplerende erklæringer [1]	Sup, Kur	Aud

Nr	Kompetence hhv. konkretisering af kompetence	Lærings-strategier	Vurderings-metoder
25.4	Kan selvstændigt formulere en makroskopisk og mikroskopisk patoanatomisk beskrivelse	Sup, Kur	Aud
26	Kan foretage identifikation af dødfundne i enkelt-sager		
26.1	Kan redegøre for overordnede principper for identifikation og de juridiske og etiske aspekter heraf [1, 7]	Ses, Kur	Ssa
26.2	Kan beskrive gængse identifikationsmetoder og deres styrke og svagheder [1, 7]	Ses; Kur	Kgk
27	Kan beskrive principperne for identifikationsarbejdet ved katastrofer		
27.1	Kan redegøre for principperne for identifikationsarbejdet ved katastrofer, herunder samarbejdet med retstandlæger og kriminalteknikere [1, 2, 3, 7]	Ses, Kur, evt. Sup	Kgk
28	Kan redegøre for grundlæggende retsodontologi		
28.1	Kan beskrive og dokumentere bidspor [1]	Ses, Kur, Sup	Kgk
28.2	Kan beskrive principperne for de hyppigst anvendte metoder til odontologisk aldersvurdering [1]	Ses, Kur, Sup	Kgk
29	Kan anvende basale retsantropologiske undersøgelser		
29.1	Kan redegøre for basale retsantropologiske undersøgelser, herunder principperne for identifikation og liggetidsbestemmelse [1]	Ses, Kur, evt. Sup	Aud
29.2	Kan foretage bestemmelse af art, køn, alder og højde samt liggetid [1]	Ses, Kur, Dem, evt. Sup	Aud
30	Kan foretage en retsmedicinsk undersøgelse af torturofre		
30.1	Kan redegøre for de almindeligste torturformer og deres formål [1]	Ses	Ssa
30.2	Kan, under supervision, forestå en retsmedicinsk lægeundersøgelse af et torturoffer [1, 2, 3, 7]	Dem, Ses, Sup	Sob
30.3	Kan, under supervision, udfærdige en retsmedicinske erklæring ved undersøgelse af torturofre [1]	Ses, Sup	Aud

Nr	Kompetence hhv. konkretisering af kompetence	Læringsstrategier	Vurderingsmetoder
31	Kan beskrive retsmedicinerens rolle som sagkyndigt vidne i en retssag [1, 2]	Dem; Kur	Kgk
32	Kan foretage en patoanatomisk undersøgelse af hjerte, kar, lunge, lever, gastrointestinalkanal, nyre, hud, hjerne samt fostre		
32.1	Kan udskære operationspræparater og væv udtaget ved obduktion [1]	Ses, Dem, Kur, Sup	Sob
32.2	Kan diagnosticere mikroskopiske og makroskopiske forandringer ifm inflammation, hypertrofi, atrofi, heling, forstyrrelser i blodforsyningen og de almindeligste neoplasier [1]	Ses, Dem, Kur, Sup, Dbm	Sob
32.3	Kan udskære og mikroskopere hjertets ledningsbundt [1]	Ses, Dem, Kur, Sup	Sob
32.4	Kan beskrive hvordan en neuropatologisk undersøgelse af hjerne, rygmarv og nerver udføres [1]	Ses, Dem, Kur, Sup	Ssa
32.5	Kan beskrive hvordan en obduktion ved perinatal dødsfald udføres [1]	Ses, Dem, Kur, Sup	Ssa
32.6	Redegøre for multidisciplinær diagnostik [1]	Ses, Dem, Kur, Sup	Ssa
32.7	Kan redegøre for organspecifikke forandringer ved sjældent forekommende godartede vævsforandringer og maligne sygdomme, herunder stadietinddeling [1]	Ses, Dem, Kur, Sup	Ssa
32.8	Har rutine i at foretage en lægevidenskabelig obduktion [1]	Ses, Dem, Kur, Sup	Sob
32.9	Kan afgøre om histologisk materiale er repræsentativt og egnet til vurdering [1]	Ses, Dem, Kur, Sup	Sob
32.10	Kan angive principperne for immunhisto- og cytokemi til vurdering af immunreaktioner [1]	Ses, Kur	Kgk
33	Kan informere angående en aktuel sag		
33.1	Kan informere politiet og andre samarbejdspartnere om fund ved retslægelige undersøgelser og vejlede på baggrund af disse [1, 2, 3, 7]	Sup	Aud

Nr	Kompetence hhv. konkretisering af kompetence	Lærings-strategier	Vurderings-metoder
33.2	Udviser omhu for overholdelse af de etiske grænser for hvilke oplysninger, fotos m.v., som kan vises til pårørende eller samarbejdspartnere [1, 2, 3, 7]	Sup	Aud
33.3	Kan kommunikere med politi og jurister på et præcist dansk fagsprog [1, 2, 3, 7]	Sup, Kur	Aud
33.4	Kan kommunikere med pressen, under overholdelse af de gældende regler for videregivelse af information [1, 2, 3, 7]	Ses, Dem, Sup, Kur	Kgk
34	Kan samarbejde med de øvrige medarbejdere på afdelingen		
34.1	Kan samarbejde med alle personalegrupper på afdelingen [2, 3, 7]	Sup	360°
34.2	Kan deltage i udvalgsarbejde eller arbejdsgrupper på afdelingen [2, 3, 7]	Sup	360°
34.4	Kan give konstruktiv kritik overfor samarbejdspartnere [1, 2, 3, 7]	Sup	360°
35	Kan deltage i administrative og ledelsesmæssige opgaver		
35.1	Er rutineret i at tilrettelægge arbejde med obduktioner, personundersøgelser og andre retsmedicinske opgaver i samarbejde med andet personale [1, 2, 3, 7]	Sup	Aud
35.2	Kan medvirke ³ ved udarbejdelse af ændrede procedurer under hensyntagen til faglighed, retssikkerhed, kvalitetssikring og ressourcer [1, 2, 3, 4, 5, 6, 7]	Sup	Aud
36	Kan anvende videnskabelige publikationer i det daglige arbejde		
36.1	Kan vælge videnskabelige publikationer inden for eget speciale samt vurdere og anvende ³ disse [1, 6]	Ses	Aud
37	Kan deltage i uddannelse på afdelingen		
37.1	Kan fungere som daglig vejleder for uddannelsessøgende på lavere niveau [1, 2, 3, 4, 5, 6, 7]	Ses, Sup	360°
37.2	Deltage i undervisning af kolleger og andet personale [1, 2, 3, 4, 5, 6, 7]	Sup	360°
38	Kan virke i henhold til love og andre forordninger		

Nr	Kompetence hhv. konkretisering af kompetence	Lærings-strategier	Vurderings-metoder
38.1	Indberette til lovpligtige og andre relevante databaser (Bivirkningsnævnet, Sundhedsstyrelsen o.lign.) [1, 5, 7]	Ses, Sup	Aud
38.2	Udvide omhu og ansvarlighed i det lægelige arbejde [1, 6, 7]	Ses, Sup	360°
38.3	Kan arbejde professionelt og afgive objektive lægefaglige skøn uden hensyn til pres fra politi, anklagemyndighed, presse, politiske instanser eller andre [1, 6, 7]	Ses, Sup	Sob
39	Udøve omhu og samvittighedsfuldhed i arbejdet som retsmedicinere		
39.1	Kan udvise selvstændighed og initiativ til at forudse fund som kræver handling udover hvad der lige netop er angivet i instruksbøger m.v. samt indhente yderligere information til sagens afklaring [1, 6, 7]	Ses, Sup	360°
39.2	Kan varetage forløbet af egne sager og sikre kvaliteten af disse [1, 4, 6, 7]	Ses, Sup	Aud

1.4.5 Kurser

Hoveduddannelsen indeholder de af Sundhedsstyrelsen fastsatte [obligatoriske kurser](#), herunder:

- SOL 1 (Sundhedsvæsenets Organisation og Ledelse)
- SOL 2 (Sundhedsvæsenets Organisation og Ledelse)
- SOL 3 (Sundhedsvæsenets Organisation og Ledelse)

1.4.6 Obligatoriske specialespecifikke kurser

Klinisk retsmedicin

- Formål: At bibringe den uddannelsessøgende evidensbaseret viden om offertyper og undersøgelsesteknikker samt erklæringsskrivning (voldtægt, vold, tortur og børn). Viden om psykologiske følger, socialpædiatri og socialvæsenets rolle ved undersøgelse af mindreårige. Viden om gerningsmandsprofil og undersøgelsesteknik. Basalt kendskab til retspsykiatri af hensyn til vurdering af gerningsmænd. Basal kriminologi
- Varighed: 42 timer (6 dage)
- Form: internat
- Placering i uddannelsesforløbet: Gerne tidligt i forløbet.
- Krav til godkendelse af gennemført kursus: Underskrift fra delkursusleder.

Læsonsopatologi

- Formål: Oversigtsmæssigt at udstyre den uddannelsessøgende med redskaber til at kunne beskrive og vurdere forskellige læsionstyper samt give et bud på opståelsesmåden, for eksempel skud, stump vold, skarp vold, termiske læsioner, postmortelle læsioner og forandringer. Kursus inkluderer noget traumatologi og kriminaltekniske undersøgelser i skudsager.
- Varighed: 21 timer (3 dage)
- Form: internat
- Placering i uddannelsesforløbet: Gerne tidligt i forløbet.
- Krav til godkendelse af gennemført kursus: Underskrift fra delkursusleder.

Retsgenetik, kriminalteknik og findestedsundersøgelser

- Formål: At indføre den uddannelsessøgende i retsgenetiske og kriminaltekniske teknikker, der gør den uddannelsessøgende i stand til i praksis at indsamle, dokumentere og opbevare biologiske spor samt ikke-biologiske spor. Retsmedicinernes funktioner ved findestedsundersøgelser herunder metoder til dødstidsbestemmelse. Kurset lægger op til praktiske øvelser.
- Varighed: 21 timer (3 dage)
- Form: internat
- Placering i uddannelsesforløbet: Gerne tidligt i forløbet.
- Krav til godkendelse af gennemført kursus: Underskrift fra delkursusleder.

Retsantropologi og retsodontologi

- Formål: At indføre den uddannelsessøgende i retsantropologiske og retsodontologiske teknikker, så den uddannelsessøgende bliver i stand til at vurdere, hvornår disse metoder kan tages i anvendelse og fortolke undersøgelsesresultater. Give indblik i retsodontologiens anvendelse ved identifikationsarbejde. Kurset lægger op til praktiske øvelser med gennemgang af knogler, tænder og billeddiagnostisk materiale.
- Varighed: 14 timer (2 dage)
- Form: internat
- Placering i uddannelsesforløbet: Uden betydning.
- Krav til godkendelse af gennemført kursus: Underskrift fra delkursusleder.

Jura og retsmedicinske erklæringer

- Formål: At give den uddannelsessøgende det juridiske grundlag for udførelse af de retsmedicinske undersøgelser. Ekspertvidne og retssagsforløb, opbygningen af retssystemet. Hvad en retsmedicinsk erklæring set med en jurists øjne skal indeholde. Lidt om håndtering af pressen.
- Varighed: 7 timer (1 dag)
- Form: externat
- Placering i uddannelsesforløbet: Uden betydning.
- Krav til godkendelse af gennemført kursus: Underskrift fra delkursusleder.

Retsmedicinsk radiologi

- Formål: På oversigtsplan at gennemgå teorien bag CT-skanning. Gennemgang af undersøgelsesteknikker i forhold til patologiske og traumatiske forandringer. Volumenestimer og 3D-rekonstruktioner. Kurset lægger op til praktiske øvelser.
- Varighed: 7 timer (1 dag)
- Form: externat
- Placering i uddannelsesforløbet: Uden betydning.
- Krav til godkendelse af gennemført kursus: Underskrift fra delkursusleder.

Obduktionsteknikker

- Formål: Med baggrund i basal obduktionsteknik, som forudsættes behersket, gennemgås specielle obduktionsteknikker i form af halskravesnit, fridisektion af ansigtsskelet, udtagning af halscolumna, undersøgelse for luftemboli, undersøgelse for fedtemboli og andre frysensitsundersøgelser samt udtagning af øjne. Kurset lægger op til praktiske øvelser.
- Varighed: 14 timer (2 dage)
- Form: internat
- Placering i uddannelsesforløbet: Gerne tidligt i forløbet.
- Krav til godkendelse af gennemført kursus: Underskrift fra delkursusleder.

Patologisk anatomi 1a og retskemi

- Formål: At indføre den uddannelsessøgende i almen patologi, tumorpatologi, immunhistokemiske, mikrobiologiske og molekylær patologiske undersøgelser. Udskærings teknikker af makropræparater. Retskemi.
- Varighed: 21 timer (3 dage)
- Form: internat
- Placering i uddannelsesforløbet: Uden betydning, dog forud for kurset "Patologisk anatomi 1b"
- Krav til godkendelse af gennemført kursus: Underskrift fra delkursusleder.

Patologisk anatomi 1b

- Formål: At indføre den uddannelsessøgende i specifikke organforandringer med hovedvægt på hjerte og kar, luftveje inkl. mesotheliomer, lever og nyrepatologi. Basal neuropatologi.
- Varighed: 21 timer (3 dage)
- Form: internat
- Placering i uddannelsesforløbet: Efter kurset "Patologisk anatomi 1a og retskemi"
- Krav til godkendelse af gennemført kursus: Underskrift fra delkursusleder.

Patologisk anatomi 2 - børneobduktioner

- Formål: Med baggrund i basal obduktionsteknik, som forudsættes behersket, gennemgås de specielle forhold ved børneobduktioner. Særlig undersøgelsesteknik af hjertet. Udtagning af materiale til supplerende undersøgelser herunder bakteriologi, virologi, metaboliske undersøgelser, genetiske undersøgelser,

væskebalance undersøgelser samt tolkning af resultaterne. Histologiske undersøgelser. Placenta og navlestreng. Dødfødsel eller levendefødt.

- Varighed: 21 timer (3 dage)
- Form: internat
- Placering i uddannelsesforløbet: Efter kurserne "Patologisk anatomi 1a og retskemi" og "Patologisk anatomi 1b"
- Krav til godkendelse af gennemført kursus: Underskrift fra delkursusleder.

Diagnostiske metoder

- Formål: at give ajourført viden om spektret af metoder til vævs- og cellekarakteristik med særligt henblik på metoder anvendt i den daglige diagnostik med hovedvægt på immunhistokemi, men kurset omfatter endvidere en gennemgang af metoder inden for klassisk histokemi, elektronmikroskopi og molekylærbiologi.
- Varighed: 21 timer (3 dage)
- Form: internat
- Placering i uddannelsesforløbet: Uden betydning.
- Krav til godkendelse af gennemført kursus: Underskrift fra delkursusleder.

1.4.7 Obligatorisk forskningstræning

Den [obligatoriske forskningstræning](#) indeholder de af Sundhedsstyrelsen fastsatte obligatoriske kurser:

- Generelt kursus i forskningsmetodologi (Videreuddannelsesregionerne)
- Specialespecifikt kursus i forskningsmetodologi (deltagelse i [kursus](#) afholdt af Dansk Patologi Selskab)

Se endvidere punktet "Speciallægeuddannelsen" på <http://forensic.dk/>

6. Dokumentationsdel

Denne del indeholder den dokumentation, der skal foreligge for at lægen i introduktionsstilling kan få denne godkendt, og for at lægen i hoveduddannelse kan opnå speciallægeanerkendelse.

Del 1 udarbejdes af Sundhedsstyrelsen efter indstilling fra specialeselskabet.

Del 2 udarbejdes af Sundhedsstyrelsen.

1.5 Logbog for introduktionsuddannelsen

1.5.1 Obligatoriske kompetencer

Kompetencenr	Kompetence (tekst)	Dato for godkendelse	Underskrift og stempel/ læseligt navn
1	Kan udføre en retslægelig personundersøgelse i hyppigt forekommende sager, herunder ofre for voldshandlinger, inkl. voldtægt, og undersøgelse af sigtede		
2	Kan foretage en retslægelig obduktion i ukomplicerede sager		
3	Kan foretage en patoanatomisk makroskopisk henholdsvis mikroskopisk undersøgelse i hyppigt forekommende sager		
4	Kan foreslå sandsynlig dødsårsag og døds måde ud fra obduktionsfund og supplerende undersøgelser		
5	Kan udarbejde retsmedicinske erklæring til retsligt brug i ukomplicerede sager		
6	Kan formidle information angående en aktuel sag		
7	Kan kommunikere med undersøgte og pårørende		
8	Kan tilrettelægge opgaver i samarbejde med andre personalegrupper		
9	Kan praktisere afdelingens sikkerheds- og hygiejneinstruks [1, 5]		
10	Kan beskrive retsmedicinerens rolle ved ulykkes- og skadesforebyggelse [1, 2, 5, 6, 7]		
11	Kan anvende videnskabelige publikationer i det daglige arbejde [1, 2, 6, 7]		
12	Kan udføre arbejdet i henhold til love og andre forordninger		
13	Kan udøve omhu og samvittighedsfuldhed i arbejdet som retsmediciner		

1.5.2 Obligatoriske kurser

Generelle kurser

Kurstitel	Kursusperiode	Dato for godkendelse	Underskrift og stempel/ læseligt navn
Kursus i klinisk vejledning			

1.5.3 Attestation for godkendte ansættelser

Skemaet: Attestation for tidsmæssigt gennemført uddannelseselement i den lægelige videreuddannelse findes på [Sundhedsstyrelsen hjemmeside](#). Skemaet underskrives af den uddannelsesansvarlige overlæge.

Logbog for hoveduddannelsen

1.5.4 Obligatoriske kompetencer

Kompetencenr	Kompetence (tekst)	Dato for godkendelse	Underskrift og stempel/ læseligt navn
1	Har rutine i at gennemføre en retslægelig personundersøgelse		
2	Kan redegøre for grundlæggende forhold om vanrøgt, sult og prisgivelse		
3	Har rutine i at foretage en retslægelig obduktion		
4	Kan foretage en retslægelig obduktion i komplicerede sager		
5	Kan undersøge, beskrive og dokumentere læsioner i retsmedicinske sager		
6	Kan redegøre for de billeddiagnostiske undersøgelser som er anvendelige i retsmedicinskt arbejde til vurdering af patologiske og traumatiske forandringer		
7	Kan obducere personer udsat for voldsrelaterede traumer (slag, spark, stik, skud o.lign)		
8	Kan obducere personer omkommet i forbindelse sædelighedsforbrydelser		
9	Kan obducere personer omkommet ved højenergitraumer		
10	Kan obducere personer omkommet ved mekanisk kvælning		
11	Kan obducere personer omkommet ved temperaturpåvirkning og brand		
12	Kan obducere personer omkommet ved dødsfald i forbindelse med elektricitet		

Kompetencenr	Kompetence (tekst)	Dato for godkendelse	Underskrift og stempel/ læseligt navn
13	Kan obducere personer omkommet ved drukning og redegøre for dykkerdødsfald		
14	Kan undersøge, beskrive og dokumentere læsioner i forhold specifikke for vurdering af dødsfald ifm fastholdelse (anholdelse, tvangsfiksering)		
15	Er rutineret i at obducere personer omkommet ved forgiftning		
16	Kan redegøre for læsionspatologi og forhold specifikke for vurderingen af dødsfald i forbindelse med graviditet og fødsel		
17	Kan undersøge, beskrive og dokumentere læsioner og forhold specifikke for vurderingen af dødsfald ved behandlingsfejl (fejl, forsømmelse eller ulykkelig hændelse i forbindelse med behandling eller forebyggelse af sygdom)		
18	Kan vurdere børnedødsfald, herunder pludselig, uventet spædbarnsdød og dødsfald årsaget af kongenitte misdannelser		
19	Kan anvende grundlæggende viden om psykopatologien hos hyppigt forekommende ofre og gerningsmænd		
20	Kan anvende retsgenetiske data i retsmedicinske erklæringer		

Kompetencenr	Kompetence (tekst)	Dato for godkendelse	Underskrift og stempel/ læseligt navn
21	Kan forestå procedurer, som ikke er omfattet af beskrivelsen i introduktionsuddannelsens målbeskrivelse pkt. 1.2 ved en retslægelig obduktion i hyppigt forekommende sager		
22	Udføre et retslægeligt ligsyn		
23	Kan foretage en findestedsundersøgelse		
24	Udlede dødsårsag og diagnosticere sygdomme ud fra obduktionsfund		
25	Er rutineret i at udarbejde retsmedicinske erklæringer i ukomplicerede sager		
26	Kan foretage identifikation af dødfundne i enkeltsager		
27	Kan beskrive principperne for identifikationsarbejdet ved katastrofer		
28	Kan redegøre for grundlæggende retsodontologi		
29	Kan anvende basale retsantropologiske undersøgelser		
30	Kan foretage en retsmedicinsk undersøgelse af torturofre		
31	Kan beskrive retsmedicinerens rolle som sagkyndigt vidne i en retssag [1, 2]		

Kompetencenr	Kompetence (tekst)	Dato for godkendelse	Underskrift og stempel/ læseligt navn
32	Kan foretage en patoanatomisk undersøgelse af hjerte, kar, lunge, lever, gastrointestinalkanal, nyre, hud, hjerne samt fostre		
33	Kan informere angående en aktuel sag		
34	Kan samarbejde med de øvrige medarbejdere på afdelingen		
35	Kan deltage i administrative og ledelsesmæssige opgaver		
36	Kan anvende videnskabelige publikationer i det daglige arbejde		
37	Kan deltage i uddannelse på afdelingen		
38	Kan virke i henhold til love og andre forordninger		
39	Udøve omhu og samvittighedsfuldhed i arbejdet som retsmediciner		

1.5.5 Obligatoriske kurser i hoveduddannelsen

Generelle kurser

Kurstitel	Kursusperiode	Dato for godkendelse	Underskrift og stempel/ læseligt navn
Kursus i sundhedsvæsenets organisation og ledelse 1			
Kursus i sundhedsvæsenets organisation og ledelse 2			
Kursus i sundhedsvæsenets organisation og ledelse 3			

1.5.6 Specialespecifikke kurser

Kurstitel	Kursusperiode	Dato for godkendelse	Underskrift og stempel/ læseligt navn
Klinisk retsmedicin			
Læsionspatologi			
Retsgenetik, kriminalteknik og findestedsundersøgelser			
Retsantropologi og retsodontologi			
Jura og retsmedicinske erklæringer			
Retsmedicinsk radiologi			
Obduktionsteknikker			
Patologisk anatomi 1a og retskemi			
Patologisk anatomi 1b			
Patologisk anatomi 2 - børneobduktioner			
Diagnostiske metoder			
Attestation for at alle specialespecifikke kurser er gennemført og godkendt			
Attestation af hovedkursuslederen		Dato for godkendelse	Underskrift og stempel/ læseligt navn

1.5.7 Attestation for gennemført forskningstræning

Skemaet: Attestation for gennemført forskningstræningsmodul findes på [Sundhedsstyrelsen hjemmeside](#).

Skemaet underskrives af den uddannelsesansvarlige overlæge eller forskningsansvarlig overlæge.

1.5.8 Attestation for godkendte ansættelser

Skemaet: Attestation for tidsmæssigt gennemført uddannelseselement i den lægelige videreuddannelse findes på [Sundhedsstyrelsen hjemmeside](#).

[Skemaet](#) underskrives af den uddannelsesansvarlige overlæge.

7. Nyttige links

1.6 Generelle links

[Sundhedsstyrelsen, special- og videreuddannelse](#)

[Organisationen af lægevidenskabelige selskaber \(Tidligere Dansk Medicinsk Selskab\)](#)

1.6.1 De regionale videreuddannelsessekretariater

[Videreuddannelsesregion Nord](#)

[Videreuddannelsesregion Syd](#)

[Videreuddannelsesregion Øst](#)

1.6.2 Ansøgning om speciallægeanerkendelse

[Ansøgning om speciallægeanerkendelse efter 2003-reglerne](#)

Dokumentation til brug for ansøgning om speciallægeanerkendelse består af:

- Print af elektronisk ansøgningsskema
- [Skema](#) til oversigt over lægelig beskæftigelse
- Kop af kontrakt/uddannelsesaftale
- [Attestation](#) for tidsmæssigt gennemført uddannelseselement i den lægelige videreuddannelse (inkl eventuelle [CS-bilag](#))
- Kursusbeviser
 - o Kursus i Vejledning (pædagogik 2)
 - o LAS I (for introduktionsstillinger efter 2003-ordningen)
 - o Kursus for LAS II og III/SOL II
- Attestation for gennemført forskningstræning
- Udfyldt logbog med attestation af opnåede kompetencer

1.7 Specialespecifikke links

[Dansk Selskab for Retsmedicin](#)

[Dansk Patologi Selskab](#)